

ZNAKI CZASU

Biblijne pochodzenie terminu: *Mt 16, 1-4*

„Przystąpili do Niego faryzeusze i saduceusze i wystawiając Go na próbę, prosili o ukazanie im znaku z nieba. Lecz On im odpowiedział: Wieczorem mówicie: Będzie piękna pogoda, bo niebo się czerwieni, rano zaś: Dziś burza, bo niebo się czerwieni i jest zasepione. Wygląd nieba umiecie rozpoznawać, a **znaków czasu** nie możecie? Plemię przewrotne i wiarołomne żąda znaku, ale żaden znak nie będzie mu dany, prócz znaku Jonasza”.

Chrystus zarzuca słuchaczom, że nie rozumieją nadejścia długo oczekiwanego Mesjasza, choć obserwują wydarzenia, które według zapowiedzi Starego Testamentu miały stać się znakami rozpoznawczymi Mesjasza (np. cuda które spełniał, spełnienie się w jego działalności prorocत्व Starego Testamentu). Najdobitniejszym znakiem udowadniającym, że Jezus jest Mesjaszem i przyszedł spełnić misję daną od Boga będzie jego zmartwychwstanie (znak Jonasza, por. Mt 12, 38-42).

Sobór Watykański II *Konstytucja duszpasterska o Kościele w świecie współczesnym (KDK) n. 4*

„Kościół zawsze ma obowiązek **badać** znaki czasów i **wyjaśniać** je w świetle Ewangelii, tak aby mógł w sposób dostosowany do mentalności każdego pokolenia **odpowiadać** ludziom na ich odwieczne pytania dotyczące **sensu życia** obecnego i przyszłego oraz wzajemnego ich stosunku do siebie. Należy zatem poznawać i **rozumieć świat**, w którym żyjemy, a także jego nieraz dramatyczne oczekiwania, dążenia i właściwości”.

Motywy badania znaków czasu na podstawie *KDK*

- spełnienie przez Kościół zbawczego posłannictwa
- interpretacja sensu życia doczesnego w świetle życia wiecznego
- odpowiedź na żywotne pytania ludzi
- dostosowanie tychże odpowiedzi do mentalności współczesnego pokolenia
- odkrywanie związku między głoszoną Ewangelią a kulturą

A. Zuberbier, *Słownik teologiczny*, Katowice 1998, s. 691-692:

„ZNAKI CZASU - wyrażenie wzięte z Ewangelii (np. Mt 16,3), gdzie oznacza cuda czynione przez Jezusa jako znaki nadejścia czasów mesjańskich; stosowane przez papieża Jana XXIII i Pawła VI, a następnie przez Sobór Watykański II na określenie wydarzeń zachodzących w życiu ludzkości, w których, w świetle wiary, dostrzega się wyraz zbawczej woli Bożej i skierowane do człowieka Boże wezwanie...

Rozumienie znaków czasu jako wyrazu woli czy zamysłów Bożych oznacza ich rozumienie w kontekście historii zbawienia. Wydarzenia historii zbawienia, tworzące Objawienie Boże, zinterpretowane słowem proroków czy Apostołów podane w Piśmie Świętym, są z całą jasnością realizacją zamysłów Bożych. Historia zbawienia trwa jednak dalej, aż do końca dziejów i przyjścia Pana, choć Objawienie doszło w Nim do pełni, która wyklucza jakiegokolwiek dalsze czy inne objawienie. Żeby zatem dziejące się wydarzenia uznać za związane z historią zbawienia (tj. za „znaki czasu”), trzeba dostrzec ich odniesienie do Objawienia Bożego w Jezusie Chrystusie. Chrystus jest ośrodkiem i celem ludzkiej historii. W Nim stworzył Bóg świat, który poprzez historię prowadzi dzięki śmierci i zmartwychwstaniu Chrystusa do ostatecznego spełnienia”.

S. Bielecki, *Leksykon teologii pastoralnej*, Lublin 2006, s. 923-926:

„ZNAKI CZASU, zjawiska, wydarzenia, procesy, w których przejawia się działanie Ducha Świętego, ingerującego w dzieje ludzkości przez pobudzanie i oświecanie ludzkich serc, które wymagają konfrontacji z nauką ewangeliczną i zaangażowania chrześcijan; wobec tych zjawisk Kościół i poszczególni chrześcijanie nie mogą być obojętni, gdyż albo z nich samych, albo z Ewangelii z nimi skonfrontowanej wynika wezwanie do działania”.

ZNAKI CZASU

ASPEKT SOCJOLOGICZNY

- zjawiska masowe
- zjawiska charakterystyczne dla aktualnej epoki

obejmują całe narody, kontynenty, rozciągają się na życie zbiorowe, powszechna świadomość itp.

ASPEKT TEOLOGICZNY

- odniesienie do wiary w stworzenie świata i człowieka przez Boga
 - człowiek stworzony przez Boga, na obraz Boga, kontynuuje Jego dzieło stwórcze, udoskonala świat

osiągnięcia ludzkości odpowiadające Bożemu zamiarowi panowania człowieka nad światem (Rdz 1,28) itp.

- odniesienie do Wcielenia Syna Bożego i Odkupienia
 - zbawienie dokonało się w historii i nadal dokonuje się
 - zjawiska kulturowe wykazujące dyspozycję do przyjęcia Ewangelii (pomagające przekształcać człowieka i świat w duchu Ewangelii)

dążenia pokojowe, braterstwo między ludźmi, wspólne poszukiwanie sensu życia, Boga itp.

- odniesienie do rzeczywistości eschatologicznej
 - historia ludzkości i historia zbawienia zmierza ku czasom eschatologicznym
 - już nadeszło Królestwo Boże (czasy ostateczne)
 - jeśli udoskonalamy świat przybliżamy Królestwo Boże

w każdym działaniu człowieka płynącym z wiary, nadziei i miłości przybliża się Królestwo Boże

☞ •DZIEJĄ SIĘ W SFERZE „ŚWIECKIEJ” LECZ MAJĄ ODNIESIENIE DO WIARY (pomagają rozwijać wiarę)

☞ •W WYDARZENIACH I PRAGNIENIACH LUDZI ZNAKI OBECNOŚCI BOGA I JEGO ZAMYŚLÓW – POMAGAJĄ ZROZUMIEĆ, ŻE:

CHRYSTUS JEST KLUCZEM I CELEM HISTORII